

β' λυκείου
2013-2014

Σχέδιο εργασίας (project)

"Ιστορίες στον Κινηματογράφο"

Ομάδα

οι μαθητές χωρίστηκαν σε
τέσσερις ομάδες

προβολές

«Ο Μισσισιπής φλέγεται» του Άλαν Πάρκερ

«Γκάντι» σκηνοθεσία Ρ. Ατέμπορο

«Τι έκανες στον πόλεμο Θανάση;» του Ντίνου Κατσουρίδη

«Ο άνθρωπος με το γαρούφαλλο» (αποσπάσματα) του Ν Τζήμα

«Λούφα και Παραλλαγή» (αποσπάσματα) του Νίκου Περάκη

«Ο Θανάσης στη χώρα της σφαλιάρας» (αποσπάσματα) του Πάνου Γλυκοφρύδη

«Μηχανή του Χρόνου» (αποσπάσματα)

«Σινεμά ο Παράδεισος» του Τζουζέπε Τορνάτορε

«Ο Επαναστάτης - Μάικλ Κόλινς» του Νιλ Τζόρνταν

Ο πιανίστας» Ρομάν Πολάνσκι

ντοκιμαντέρ του BBC «Χιροσίμα, τα 43 δευτερόλεπτα που άλλαξαν τον κόσμο»

«Τα παιδιά του Παραδείσου» του Μαζίντ Μαζίντι

1) Παρουσίαση πρώτης και δεύτερης ομάδας

Παρακολουθήσαμε τις ταινίες :

- Την ταινία «Ο Μισσισιπής φλέγεται» του Άλαν Πάρκερ (1988) με το βραβευμένο με Όσκαρ Τζιν Χάκμαν και τον υποψήφιο για Όσκαρ Γουίλεμ Νταφό.

Απο τις καλές προσπάθειες του Χόλυγουντ να δείξει τι ακριβώς συνέβαινε με τις φυλετικές διακρίσεις στις ΗΠΑ. Αποτελεί ανατομία του αμερικανικού Νότου τη δεκαετία του ' 60. Βασίζεται στη πραγματική ιστορία δύο πρακτόρων του FBI που παλεύουν να εντοπίσουν 3 μέλη του κινήματος για τα δικαιώματα των μαύρων.

- Την ταινία «Γκάντι» σκηνοθεσία Ρ. Ατέμπορο . (1982)

Η ταινία Προτάθηκε για 11 Βραβεία Όσκαρ και κέρδισε 8. Ανάμεσα σε αυτά που κέρδισε ήταν αυτό της Καλύτερης Ταινίας, σκηνογραφίας, κοστούμιών κ.λ

Η ιστορία του Μαχάτμα Γκάντι, του Ινδού δικηγόρου που έγινε ηγέτης και ελευθερωτής της πατρίδας του και συγχρόνως ένας από τους μεγαλύτερους "ειρηνιστές" του κόσμου

- Την ταινία «Τι έκανες στον πόλεμο Θανάση;» του Ντίνου Κατσουρίδη, με το Θανάση Βέγγο (1971) Βραβείο α ' αντρικού ρόλου στο φεστιβάλ κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης

Ενώ η ιστορία διαδραματίζεται την περίοδο της ναζιστικής Κατοχής, η ταινία γυρίστηκε και προβλήθηκε την περίοδο της δικτατορίας κι έτσι με πολύ έξυπνο τρόπο οι συντελεστές της ταινίας παρά τη λογοκρισία μπόρεσαν και μίλησαν κατά της χούντας.

Ο κόσμος το κατάλαβε γρήγορα και η προβολή στο φεστιβάλ κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης το 1971 (όπως και κάθε προβολή της) μετατράπηκε σε λαϊκή διαμαρτυρία κατά της χούντας

Επίσης παρακολουθήσαμε κι αποσπάσματα από τα επίκαιρα της εποχής με την απονομή των βραβείων στην ταινία στο φεστιβάλ κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης το 1971

- Αποσπάσματα από την ταινία «Ο άνθρωπος με το γαρύφαλλο» (1980) του Νίκου Τζήμα. Η ζωή και η δράση του αγωνιστή της αριστεράς Νίκου Μπελογιάννη την ευαίσθητη περίοδο της μετεμφυλιακής δεκαετίας του 50.

Τα αποσπάσματα της ταινίας συνδυάστηκαν με αποσπάσματα από τη δημοσιογραφική εκπομπή «Μηχανή του Χρόνου» που ήταν αφιερωμένη στη σπουδαία συγγραφέα και δημοσιογράφο Έλλη Παππά (σύντροφο του Μπελογιάννη) που περιγράφει τις δύσκολες στιγμές στο κρατητήριο πριν την εκτέλεση του Μπελογιάννη.

- Παρακολουθήσαμε μια ενότητα για τη λογοκρισία στη δικτατορία μέσα από αποσπάσματα των ταινιών «λούφα και παραλλαγή» του Νίκου Περάκη (βραβευμένη στο φεστιβάλ κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης και τεράστια εμπορική επιτυχία για τα ελληνικά δεδομένα) , «Ο Θανάσης στη χώρα της σφαλιάρας» του Πάνου Γλυκοφρύδη και αποσπάσματα από τη δημοσιογραφική εκπομπή «Μηχανή του Χρόνου» που ήταν αφιερωμένη στο θέμα της λογοκρισίας και της κατάργησης του δικαιώματος στην ελεύθερη έκφραση.

- Την ταινία «Σινεμά ο Παράδεισος» του Τζουζέπε Τορνάτορε (1988) Όσκαρ ξένης ταινίας το 1988 κι εκατομμύρια εισιτήρια σε όλο τον κόσμο.

Μέσα από τα μάτια ενός μικρού παιδιού παρακολουθούμε την εξέλιξη ιστορικά τόσο του κινηματογράφου, όσο και της μεταπολεμικής κοινωνίας της Ιταλίας (μια κοινωνία αντιπροσωπευτικής του μεσογειακού Νότου με ομοιότητες με την αντίστοιχη 'μετεξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας)

- Την ταινία «Ο Επαναστάτης - Μάικλ Κόλινς» του Νιλ Τζόρνταν . (1996) Χρυσό Λιοντάρι στο Φεστιβάλ της Βενετίας το 1996

Υποψηφιότητα για Όσκαρ Καλύτερης Φωτογραφίας 1996

Υποψηφιότητα για Όσκαρ Καλύτερου Μουσικού Θέματος 1996, βραβείο ερμηνείας Α' Ανδρικού Ρόλου στον Λιάμ Νίσον στο Φεστιβάλ Καννών 1996. Ταινία η οποία αφηγείται τη ζωή και τη δράση του Μάικλ Κόλινς (γνωστός στην Ελλάδα κι από το τραγούδι «το γελαστό παιδί»)Μέσα από τη δράση του παρακολουθούμε το δρόμο της Ιρλανδίας προς την ανεξαρτησία (από το 1916) μέχρι και την υπογραφή της συνθήκης το 1922.

- Την ταινία «Ο πιανίστας» Ρομάν Πολάνσκι (2002). Χρυσός Φοίνικας Φεστιβάλ Καννών 2002, βραβείο Σεζάρ καλύτερης ταινίας και σκηνοθεσίας, πληθώρα άλλων διεθνών επιβραβεύσεων.

Η αληθινή ιστορία του Πολωνο-εβραίου πιανίστα Βλαντισλάβ Σπίλμαν, ο οποίος κατάφερε να επιβιώσει στο γκέτο της Βαρσοβίας χάρη στη φήμη του ως μουσικού, προσπαθώντας ταυτόχρονα να παραμείνει ψυχρός θεατής των φρικαλεοτήτων από τους ναζί που συνέβαιναν γύρω του.

- Το βραβευμένο ντοκιμαντέρ του BBC «Χιροσίμα, τα 43 δευτερόλεπτα που άλλαξαν τον κόσμο» (2006)
- Την ταινία «Τα παιδιά του Παραδείσου» ιρανική ταινία του Μαζίντ Μαζίντι (1998) η ταινία ήταν υποψήφια για το Όσκαρ Καλύτερης Ξενόγλωσσης Ταινίας το 1998.
Παρουσιάζει μια ξεχωριστή αντίληψη για τη ζωή πολλές φορές πολύ πιο κοντά στην πραγματικότητα. Στον περσικό κινηματογράφο ο ρομαντισμός είναι διάχυτος, η δύναμη για ζωή αποτελεί πρωταρχικό μοτίβο αλλά θαύματα δεν γίνονται. Στην ταινία δύο μικρά παιδιά στα όρια της απόλυτης φτώχειας δίνουν ένα σπουδαίο μάθημα ζωής!

2) Παρουσίαση τρίτης ομάδας

Ιστορικό πλαίσιο

Με αφορμή τις ταινίες ασχοληθήκαμε :

Παγκόσμια ιστορία

- Με το θέμα της αποικιοκρατίας (π. χ Ινδίες και Βρετανικές αποικίες) και τις επιπτώσεις του στη διαμόρφωση των διεθνών σχέσεων
- Με ζητήματα εθνικοαπελευθερωτικών αγώνων (π.χ ιρλανδικό ζήτημα) και τις επιπτώσεις τους στη σύγχρονη ευρωπαϊκή φυσιογνωμία.
- Με το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και τις φρικαλεότητες των ναζιστικών και φασιστικών καθεστώτων
- Με τη μεταπολεμική προσπάθεια των χωρών να ξεπεράσουν τα προβλήματα σε κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο (π. χ Ιταλική μεταπολεμική κοινωνία)
- Με τις φυλετικές διακρίσεις και την εξέλιξη του ζητήματος στις ΗΠΑ (εν μέρει και με την αμερικανική ιστορία)
- Με την ρίψη της ατομικής βόμβας (Χιροσίμα -Ναγκασάκι)
- Με την ιστορία χωρών για τις οποίες γνωρίζουμε ελάχιστα (π. χ Ιράν), το διαφορετικό πολιτισμικό τους περιβάλλον (π.χ εκπαίδευση γυναικών σε χώρες μουσουλμανικές) αλλά και τις συνθήκες που γιγαντώνουν το πρόβλημα της μετανάστευσης
- Με την ιστορική εξέλιξη του ίδιου του κινηματογράφου (από τους αυτοσχέδιους κινηματογράφους του χωριού στις πολυτελείς αίθουσες)

Ελληνική Ιστορία

- Με την ιστορική περίοδο της Κατοχής, του εμφυλιακού και μετεμφυλιακού ελληνικού ιστορικού περιβάλλοντος
- Με την περίοδο της χούντας των συνταγματαρχών στην Ελλάδα και την καταστρατήγηση βασικών δημοκρατικών ελευθεριών (π.χ επιβολή λογοκρισίας)

3) Παρουσίαση τέταρτης ομάδας

Διερευνητικό ερώτημα

Το project δεν είχε ως θέμα του την ιστορία του κινηματογράφου ούτε είχε στόχο να αντικαταστήσει το μάθημα της Ιστορίας.

Το διερευνητικό ερώτημα που τέθηκε ήταν :

- α) κατά πόσο ο κινηματογράφος μυθοπλασίας έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει ως ιστορική πηγή και
- β) με ποιο τρόπο μπορούμε να τον εντάξουμε στην παιδαγωγική διαδικασία ως μέσο πρόσληψης της ιστορικής γνώσης.

Οι συζητήσεις μας κατέληξαν σε ένα ενδιαφέρον για τη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας συμπέρασμα:

Πέρα από την αποδεκτή από όλους άποψη ότι το οπτικό υλικό είναι από τη φύση του πολύ δυνατό «εργαλείο» για τη γνώση, ο κινηματογράφος ειδικότερα (δηλ. η κινηματογραφική μυθοπλασία) δεν έχει αξιοποιηθεί όσο θα έπρεπε από το εκπαιδευτικό σύστημα αν και είναι ένα μέσο πολύ πιο άμεσο και αποτελεσματικό για τη διδασκαλία της Ιστορίας.